

รายงานการวิจัย

เรื่อง การเปลี่ยนผ่านของเวลา แสงสี สู่จิตรกรรมนามธรรม

INTERPRETATION OF TIME, LIGHT AND COLOUR TO ABSTRACT
PAINTING

รองศาสตราจารย์จิระพัฒน์ พิตรปรีชา

ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พ.ศ. 2558

รายงานการวิจัย

เรื่อง การเปลี่ยนผ่านของเวลา แสงสี สู่จิตรกรรมนามธรรม

INTERPRETATION OF TIME, LIGHT AND COLOUR TO ABSTRACT
PAINTING

รองศาสตราจารย์จิระพัฒน์ พิตรปรีชา

ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พ.ศ. 2558

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)

โครงการวิจัย การเปลี่ยนผ่านของเวลา แสง สี สู่จิตรกรรมนามธรรม (INTERPRETATION OF TIME, LIGHT, COLOUR TO ABSTRACT ART) นี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2555 ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติสำหรับทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

โครงการวิจัยนี้มีโอกาสสำเร็จลุล่วงไปได้หากปราศจากการสนับสนุนร่วมมือของหลายๆฝ่าย จากภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณในน้ำใจไมตรีของทุกๆท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ที่อบรมสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ให้ด้วยความรักและปรารถนาดีมาโดยตลอด

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอคารวะและขอบคุณศิลปินทั้งหลายที่ปรากฏชื่อและผลงานอยู่ในโครงการวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยประเภท ทุนอุดหนุนวิจัยด้านศิลปกรรมศาสตร์และงานสร้างสรรค์เชิงวิชาการ ที่ดำเนินการมาจนสำเร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้ จะบรรลุวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการวิจัยในรูปของผลงานศิลปกรรมร่วมสมัยตามความมุ่งหมายของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้ไม่มากนักน้อย หากมีข้อผิดพลาดใดๆเกิดขึ้น ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

รองศาสตราจารย์ จิระพัฒน์ พิตรปรีชา

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย การเปลี่ยนผ่านของเวลา แสงสี สู่จิตรกรรมนามธรรม INTERPRETATION OF TIME LIGHT AND COLOUR TO ABSTRACT PAINTING เป็นการพัฒนาทดลองสร้างสรรค์จิตรกรรมนามธรรมเพื่อต่อยอดการสร้างสรรคจิตรกรรมของผู้วิจัยโดยใช้กรรมวิธีต่างๆทางจิตรกรรมให้เกิดคุณค่าของศิลปกรรมทั้งทางรูปแบบและเนื้อหา

ผลการสร้างสรรคจิตรกรรม 10 ชิ้น พบว่าโดยภาพรวมแล้วสามารถรวบรวมเอาความเป็นไปได้หลายประการมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน โดยเฉพาะการแสดงออกที่สุด ฉับพลัน ถ่ายทอดจินตภาพแห่งความทรงจำเกี่ยวกับเวลา แสง สี ที่ได้ประสบพบเห็นจากธรรมชาติ ปรากฏการณ์ธรรมชาติผสมผสานเข้ากับอารมณ์หรือความฝังใจจากห้วงเวลาต่างๆทั้งในอดีตและปัจจุบันกาล สร้างสรรคจิตรกรรมนามธรรมขึ้นมาเพื่อสื่อถึงความรู้สึกส่วนตัวต่อโลกภายนอกและพลังการแสดงออกจากภายใน (INNER FORCE) ด้วย VISUAL ELEMENT ที่เรียบเรียงขึ้นมาใหม่

ดังนั้นจิตรกรรมทั้ง 10 ชิ้น (ไม่รวมงาน PRELIMINARY ประมาณ 160 ชิ้น) จะเป็นประจักษ์พยานถึงการค้นคว้า ทดลอง สร้างสร้าง ในหัวข้อการเปลี่ยนผ่านของเวลา แสงสี สู่จิตรกรรมนามธรรม เป็นแนวทางหนึ่งสำหรับการแสดงออกทางทัศนศิลป์ ที่มีลักษณะเฉพาะ ให้ผู้ชมได้ศึกษาและรับรู้คุณค่าของจิตรกรรมนามธรรมต่อไป

Abstract

The research of interpretation of time, light and color through abstract painting is the development to enhance the creativity of both contents and forms for the researcher's abstract artworks.

From the previous ten paintings from this research, found that there are possibilities of combining such instant expressions with imagination of memorable time, light and color from nature, natural phenomena, personal emotions with impressions of the past and present moments. To sum up, these abstract paintings convey the researcher's personal emotions towards the outer world and the inner power within myself by the new arranged elements.

Therefore the nine abstract paintings excluding the other sixty preliminary ones, can truly be the witness of the creative experimental research of the subject regarding the changes of time, light and color through abstract art works. This is an alternative way of expressing visual art for viewers to further appreciate and acknowledge abstract paintings.

คำสำคัญ (Key words)

1. **เวลา (TIME)** หมายถึง เป็นช่วงเวลาที่ใช้ในการศึกษาเรียนรู้จากสรรพสิ่งในธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น เช้า สาย บ่าย เย็น
2. **ห้วงเวลา (MOMENT)** หมายถึง ขณะใดขณะหนึ่ง เป็นระยะเวลาสั้นๆหรือชั่วพริบตา ณ จุดใดจุดหนึ่งแห่งเวลา
3. **แสง (LIGHT)** หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่สุดในการมองเห็น และเป็นตัวแปรสำคัญในการรับรู้ด้วยสายตา ปริมาณแสงน้อยหรือแสงมากทำให้เกิดจินตภาพต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาสร้างสรรค์งานศิลปะได้ไม่รู้จบสิ้น
4. **สี (COLOUR)** หมายถึง สีที่ใช้ในการแทนค่าความรู้สึกต่างๆ จะถูกนำมาใช้ด้วยกรรมวิธีที่หลากหลายทางจิตรกรรม เช่น ระบาย ปาดป้าย สลัก หยด เท
5. **การแสดงออก (EXPRESSION)** หมายถึง การแสดงออกคือ การถ่ายทอดสิ่งต่างๆที่ต้องการออกมาให้ปรากฏเป็นรูปเป็นร่าง ทางจิตรกรรมมุ่งไปที่วิธีการเช่น ระบายป้ายปาดสี สร้างรูปทรงองค์ประกอบให้สามารถสื่อผ่านความนึกคิดอย่างใดอย่างหนึ่งสู่ผู้ชมได้
6. **จิตวิญญาณ (SPIRITUAL)** หมายถึง การรู้แจ้งทางใจ มิติอันสูงส่งของจิตที่มีคุณค่า จิตที่เข้าถึงสิ่งหนึ่งอย่างสูงสุด
7. **ศิลปะนามธรรม (ABSTRACT ART)** หมายถึง ศิลปะที่ไม่ได้แสดงออกถึงรูปลักษณะของวัตถุ ฉากเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ศิลปะนามธรรมเป็นการประกอบกันขึ้นจากรูปทรงหรือสีรวมทั้งทัศนธาตุอื่นๆ ซึ่งสิ่งเหล่านั้นดำรงอยู่เพื่อการแสดงออกถึงตัวตนของมันเอง
8. **จิตรกรรม (PAINTING)** หมายถึง ภาพวาดบนสื่อรองรับสองมิติ เช่น ผ้าใบ กระดาษ แผ่นไม้ ฯลฯ ในปัจจุบันสื่อวัสดุที่ใช้มีหลากหลายชนิด เช่น สีน้ำ สีน้ำมัน สีครีติก สีพาสเทล ฯลฯ
9. **การปาดป้ายสี (GESTURE)** หมายถึง วิธีการวาดภาพอย่างหนึ่งซึ่งใช้แปรงหรือพู่กันจุ่มสีแล้ววาดลากหรือขีดไปอย่างรวดเร็ว ทั้งร่องรอยการกระทำนั้นๆให้เห็นบนสื่อที่รองรับ
10. **การรับรู้ (PERCEPTION)** หมายถึง การแปลความหมายจากการสัมผัส ความเข้าใจ การคิด การรู้สึก ความจำ การเรียนรู้ กลไกการรับรู้ เกิดจากสิ่งเร้าภายนอกและภายในร่างกาย
11. **ทัศนธาตุ (VISUAL ELEMENTS)** ในทางทัศนศิลป์ องค์ประกอบภาพแต่ละภาพ จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการรวมกันเป็นเอกภาพ ของทัศนธาตุ อันหมายถึง จุด เส้น สี รูปทรง รูปร่าง พื้นผิว

สารบัญเรื่อง (Table of Contents)

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำสำคัญ	ค
สารบัญเรื่อง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์	1
ขอบเขตของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการวิจัย	2
2. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	3
ความหมายและความสำคัญ	5
- ความคิดเชิงนามธรรม ก่อให้เกิดคุณลักษณะพิเศษ (ABSTRACT IDEAS GET PERSONAL)	
- สัมผัสทั้งตาและใจ (STIMULATING BOTH EYE AND MIND)	
การค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับสีผ่านอารมณ์และสัญชาตญาณ	14
การค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับสีอย่างมีระบบแบบแผน	16
จิตรกรรมภาพทิวทัศน์ (LANDSCAPE AND SEASCAPE PAINTING)	19
การเริ่มต้นจากรูปธรรมสู่นามธรรม	22
- โรแมนติคิซึม (ROMANTICISM)	
- กลุ่มอิมเพรสชันนิสต์ฝรั่งเศส (FRENCH IMPRESSIONIST)	
การแสดงออกผ่านการถ่ายทอดในเวลาขณะนั้น (CAPTURE THE INSTANT)	24
สีกำหนดระยะและบรรยากาศ	25
เรียนรู้จากประวัติศาสตร์ศิลป์ กิอารอสคูโร (CHIAROSCURO)	27
ศิลปะนามธรรม (ABSTRACT ART)	28
ลัทธิสำแดงพลังอารมณ์แนวนามธรรม (ABSTRACT EXPRESSIONISM)	29
ศิลปินเอกในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงปัจจุบัน	41

สารบัญเรื่อง (Table of Contents)

	หน้า
- เดกาส์ (Edgar Degas ค.ศ. 1834-1917)	41
- ปอล โกแวง (Paul Gauguin, ค.ศ. 1848-1903)	42
- ปาโบล ปิกัสโซ่ (ค.ศ. 1881-1973)	42
- ลูซิโอ ฟอนตานา (Lucio Fontana ค.ศ. 1899-1968)	42
- มาร์สเด็น ฮาร์ทลีย์ (Marsden Hartley ค.ศ. 1877-1943)	42
- ปีท มอนเดรียน (Piet Mondrain ค.ศ. 1872-1944)	43
- มาร์ค ร็อดโก (Mark Rothko ค.ศ. 1903-1970)	43
- คอนสแตนติน บรันคูซี (Constantin Brancusi ค.ศ. 1876-1957)	44
- ฟรานติเซค คูปกา (Frantisek Kupka ค.ศ. 1871-1957)	44
- โจอัน มิโร (Joan Miro ค.ศ. 1893-1983)	44
- อองรี มาติสส์ (HENRI MATISSE ค.ศ. 1869-1954)	45
- เฮเลน แฟรงเคนทาเลอร์ (Helen Frankenthaler ค.ศ. 1928-2011)	45
-ฌอง อาร์ป (Jean Arp ค.ศ. 1887-1966)	45
- ซี ทอมบลิ (Cy Twombly ค.ศ. 1928-2011)	46
- ไบรซ์ มาร์เด็น (Brice Marden ค.ศ. 1938)	46
3. ระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย	48
ศึกษาวิเคราะห์แสงสีในบรรยากาศและสถานที่ที่ต่างกัน	48
ทำการร่างภาพและสร้างองค์ประกอบภาพที่เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ที่ได้ไปศึกษา	58
เช่น บรรยากาศของแสงสีในเมือง ตามธรรมชาติ เช่น ป่าเขา ทะเล	
ภาพร่างและ PRELIMINARY สำหรับสร้างสรรค์จิตรกรรม	68
พัฒนาแนวความคิดโดยหาข้อมูลเพิ่มเติมก่อนที่จะทำงานชิ้นใหม่	88
4. ผลการวิจัย	114
ผลงานชิ้นที่ 1 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 120 x 90 เซนติเมตร	115
“IMPROVISATION OF LIGHT AND COLOUR IN NATURE, 2013, สีอะคริลิคบนผ้าใบ”	
ผลงานชิ้นที่ 2 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 120 x 90 เซนติเมตร	118
“ปรากฏการณ์ธรรมชาติ PHENOMENON, 2013, สีอะคริลิคบนผ้าใบ”	
ผลงานชิ้นที่ 3 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 120 x 90 เซนติเมตร	121
“นิรนาม พ.ศ. 2556, สีอะคริลิคบนผ้าใบ”	

สารบัญเรื่อง (Table of Contents)

	หน้า
ผลงานชิ้นที่ 4 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 110 x 125 ซม. “สาตส่องเหนือฟ้าคราม” หมายเลข 1 พ.ศ. 2556	123
ผลงานชิ้นที่ 5 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 220 x 120 ซม. “สาตส่องเหนือฟ้าคราม” หมายเลข 2 พ.ศ. 2556	125
ผลงานชิ้นที่ 6 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 90 x 120 ซม. “แสงล้าสุดท้าย” พ.ศ. 2556	127
ผลงานชิ้นที่ 7 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ 90 x 115 ซม. “ฉายฉานเหนือปฐพี” พ.ศ. 2556	129
ผลงานชิ้นที่ 8 จิตรกรรมสีอะคริลิค 85x110 ซม. “การเปลี่ยนผ่านของเวลา สัญญาณแห่งรัตติกาล”	131
ผลงานชิ้นที่ 9 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 115 x 85 ซม. “A MOMENT OF TIME, 2014, สีอะคริลิคบนผ้าใบ”	134
ผลงานชิ้นที่ 10 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 120 x 80 ซม. “แกรนด์ แคนย่อนยามเย็น, 2014, สีอะคริลิคบนผ้าใบ”	136
5. อภิปรายและวิจารณ์ผล	138
6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	139
7. บรรณานุกรม	140
8. ประวัติผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย	142

สารบัญภาพ (List of Illustration)

	หน้า
1. ภาพตัวอย่างของความคิดสู่จิตรกรรมนามธรรม ภาพที่1-60	32
2. ภาพร่างศึกษาเวลา แสง สี และบรรยากาศ โดยใช้เส้น (Line) เป็นหลัก สีและน้ำหนักแทนค่า เวลาและการถ่ายทอดความรู้สึกต่อโลกภายนอก โดยใช้ทัศนธาตุผ่านรอยฝีแปรง ภาพที่ 61-66	49
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเส้น สี รูปร่างกับพื้นที่ว่างเพื่อแสดงเรื่องของเวลา แสง สี ที่ต่างกัน ภาพที่ 67-72	50
4. ทดลอง ถ่ายทอดความเป็นเอกภาพของทัศนธาตุผ่านกระบวนการสีน้ำที่เน้นจังหวะการ เคลื่อนไหวของฝีแปรงและช่องว่าง ภาพที่ 73-75	51
5. ศึกษา ทดลอง บรรยากาศ เวลา แสง สี ผ่านกระบวนการของสีน้ำแบบเปียกบนเปียก (wet into wet) ภาพที่ 76-78	51
6. ทดลองถ่ายทอดความรู้สึกเคลื่อนไหว จังหวะลีลา ของ แสง สี ที่สัมพันธ์กับเวลาและอารมณ์ ภายใน โดยใช้เส้นโค้งให้เกิดท่วงทำนองประสานกันคล้ายท่วงทำนองดนตรี ภาพที่ 79-94	52
7. ทดลองสร้างองค์ประกอบที่มีความขัดแย้งตัดกันอย่างแรงของสี และทิศทางการเคลื่อนไหว เพื่อแทนค่า แสง สี ที่เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติในบางช่วงเวลา ภาพที่ 95-98	54
8. ใช้สีอะคริลิคผสมเหลวทดลอง แสดงออกอย่างฉับพลันตามความทรงจำเกี่ยวกับเวลา แสง สี ในสภาวะนามธรรม ภาพที่ 99-102	54
9. ศึกษาบรรยากาศของสีในสภาพแสงน้อยยามค่ำคืนและเข้าใจรู้เน้นความสำคัญของ ของส่วน สว่างที่สุด (High light) และมืดที่สุด (Dark tone) ภาพที่ 103-106	55
10. ร่างภาพการเปลี่ยนผ่านของเวลา แสง สี จากประสบการณ์ที่ได้ศึกษาค้นคว้าระยะหนึ่ง ภาพที่ 107-112	55
11. ร่างภาพการเปลี่ยนผ่านของเวลา แสง สี จากประสบการณ์ที่ได้ศึกษาค้นคว้าระยะหนึ่ง ภาพที่ 113-118	56
12. ตัวอย่างภาพถ่ายยามพระอาทิตย์ลับฟ้า ช่วงเวลาประมาณ 18.20 – 18.40 นาฬิกา ณ หาดอ่าวนาง จังหวัดกระบี่ ภาพที่ 119	58
13. ถ่ายพระอาทิตย์ที่กำลังจะลับขอบฟ้า อ่อนแสงลง บรรยากาศขณะนั้นจะเห็นถึงรูปทรง ของเกาะแก่งหรือวัตถุต่างๆเป็นเงาแบนๆ เมื่อมองย้อนแสง ภาพที่ 120	59
14. ภาพถ่ายมุม บรรยากาศ แสงสี และกลุ่มเมฆ ก่อนพระอาทิตย์ตก เวลาประมาณ 18.30 น. ณ ชายหาดอ่าวนาง จังหวัดกระบี่ ภาพที่ 121	59
15. ภาพถ่ายหาดทรายริมทะเลระยะใกล้ เวลาประมาณ 18.40 น. ภาพที่ 122	60
16. A. ภาพถ่ายริ้วคลื่นบนผิวน้ำ ภาพที่ 123	60
17. B. ภาพถ่ายริมหาดทรายยามน้ำลด ภาพที่ 124	61
18. C1 สถานที่ ศุภาลย์ป่าสัก รีสอร์ท ภาพที่ 125	62
19. C2 สถานที่ ศุภาลย์ป่าสัก รีสอร์ท อ.แก่งคอย จ.สระบุรี ภาพที่ 126	62

สารบัญภาพ (List of Illustration)(ต่อ)

	หน้า
20. D ภาพห้องฟ้ายามใกล้ค่ำ สถานที่เดียวกัน ภาพที่ 127	62
21. F ภาพถ่ายศึกษา แสงยามเช้า ภาพที่ 128	63
22. G ภาพถ่ายห้องฟ้ายามเย็น ภาพที่ 129	63
23. ภาพถ่าย แสงสีและบรรยากาศในเมืองใหญ่ ภาพที่ 130	64
24. ภาพถ่ายเมฆที่หมุนวน ภาพที่ 131	64
25. ภาพถ่าย แสง สี บรรยากาศยามพระอาทิตย์ขึ้น ภาพที่ 132	65
26. ภาพถ่าย เส้นสายลายน้ำ ภาพที่ 133	65
27. ภาพถ่าย อาทิตย์อัสดง ภาพที่ 134	65
28. ภาพถ่าย ลำแสงสุดท้ายก่อนมืดค่ำ1 ภาพที่ 135	66
29. ภาพถ่าย ลำแสงสุดท้ายก่อนมืดค่ำ2 ภาพที่ 136	66
30. ภาพถ่าย ลำแสงสุดท้ายก่อนมืดค่ำ3 ภาพที่ 137	66
31. ภาพถ่ายบันทึกการเคลื่อนที่ ภาพที่ 138	67
32. ภาพถ่ายบันทึกการเคลื่อนที่ ภาพที่ 139	67
33. ภาพถ่ายบันทึกการเคลื่อนที่ ภาพที่ 140	67
34. ผลงานที่เกิดจากการซึมซับการเคลื่อนที่ผ่านเวลา แสง สี ในแต่ละวินาที ภาพที่ 141	67
35. ภาพร่างสีน้ำ 1 ภาพที่ 142	68
36. ภาพร่างสีน้ำ 2 ภาพที่ 143	68
37. ภาพร่างสีน้ำ 3 ภาพที่ 144	69
38. ภาพบรรยากาศ แสงสี ใกล้เคียงความเป็นจริง ภาพที่ 145	69
39. ภาพวาดจากความทรงจำ ภาพที่ 146	69
40. ทดลองเรื่องของเส้น แสงโดยจุดขีดบนกระดาษ ภาพที่ 147	70
41. ภาพจิตรกรรมสีน้ำ “ผืนน้ำราบเรียบยามเช้า” ภาพที่ 148	70
42. ภาพร่างสีน้ำ 1 ภาพที่ 149	71
43. ภาพร่างสีน้ำ 2 ภาพที่ 150	71
44. จิตรกรรมสีน้ำ 1 ภาพที่ 151	72
45. จิตรกรรมสีน้ำ 2 ภาพที่ 152	72
46. ภาพร่างงานจิตรกรรม ภาพที่ 153	73
47. สื่อคลิลิคนกระดาษ ภาพที่ 154	73
48. สีน้ำบนกระดาษ 1 ภาพที่ 155	74
49. สีน้ำบนกระดาษ 2 ภาพที่ 156	74
50. สีน้ำบนกระดาษ 3 ภาพที่ 157	75
51. สีน้ำบนกระดาษ 4 ภาพที่ 158	75

สารบัญภาพ (List of Illustration)(ต่อ)

	หน้า
52. สีนํ้าบนกระดาศ 5 ภาพที่ 159	75
53. สีนํ้าบนกระดาศ 6 ภาพที่ 160	76
54. สีนํ้าบนกระดาศ 7 ภาพที่ 161	76
55. สีนํ้าบนกระดาศ 8 ภาพที่ 162	76
56. สีนํ้าบนกระดาศ 9 ภาพที่ 163	77
57. สีนํ้าบนกระดาศ 10 ภาพที่ 164	77
58. สีนํ้าบนกระดาศ 11 ภาพที่ 165	78
59. สีนํ้าบนกระดาศ 12 ภาพที่ 166	78
60. สีนํ้าบนกระดาศ 13 ภาพที่ 167	78
61. สีนํ้าบนกระดาศ 14 ภาพที่ 168	79
62. สีนํ้าบนกระดาศ 15 ภาพที่ 169	79
63. สีนํ้าบนกระดาศ 16 ภาพที่ 170	79
64. สีนํ้าบนกระดาศ 17 ภาพที่ 171	80
65. ภาพร่างสีนํ้า 1 ภาพที่ 172	80
66. ภาพร่างสีนํ้า 2 ภาพที่ 173	80
67. ภาพร่างสีนํ้า 3 ภาพที่ 174	81
68. ภาพร่างสีนํ้า 4 ภาพที่ 175	81
69. ภาพร่างสีนํ้า ภาพที่ 176	81
70. ภาพร่างสีนํ้า 6 ภาพที่ 177	82
71. จิตรกรรมสีนํ้า แถบเส้นสีชมพู ภาพที่ 178	82
72. สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 179	82
73. ภาพ (A) (B) (C) (D) (E) ภาพที่ 180	83
74. สีนํ้าบนกระดาศ 1 ภาพที่ 181	84
75. สีนํ้าบนกระดาศ 2 ภาพที่ 182	84
76. สีนํ้าบนกระดาศ 3 ภาพที่ 183	84
77. สีนํ้าบนกระดาศ 4 ภาพที่ 184	85
78. สีนํ้าบนกระดาศ 5 ภาพที่ 185	85
79. สีนํ้าบนกระดาศ 6 ภาพที่ 186	85
80. สีนํ้าบนกระดาศ 7 ภาพที่ 187	86
81. สีนํ้าบนกระดาศ 8 ภาพที่ 188	86
82. สีนํ้าบนกระดาศ 9 ภาพที่ 189	86
83. สีนํ้าบนกระดาศ 10 ภาพที่ 190	87

สารบัญภาพ (List of Illustration)(ต่อ)

	หน้า
84. สีนํ้าบนกระดาศ 11 ภาพที่ 191	87
85. สีนํ้าบนกระดาศ 12 ภาพที่ 192	87
86. “สีของนํ้าและฟ้า” จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ 50x50 ซม. ภาพที่ 193	88
87. “ลำแสงสุดท้าย” จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ 50x50 ซม. ภาพที่ 194	88
88. “พราพรายในสายฝน” จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ 50x50 ซม. ภาพที่ 195	89
89. “แถบเส้นสยามเช้า” จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ 50x50 ซม. ภาพที่ 196	89
90. “พลังแห่งแสง” จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ 50x50 ภาพที่ 197	90
91. “ริ้วรอยแห่งเวลา” จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ 50x50 ซม. ภาพที่ 198	90
92. “ริ้วรอยแห่งเวลา 2” จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ 50x50 ซม. ภาพที่ 199	91
93. “ริ้วรอยแห่งเวลา 3” จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ 50x50 ซม. ภาพที่ 200	91
94. “รัตติกาล” จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ภาพที่ 201	92
95. ภาพจังหวะและแสงสีเหนือฟากฟ้า ภาพที่ 202	92
96. ภาพ แสงสี เวลา เคลื่อนผ่านเว็ງฟ้า ภาพที่ 203	93
97. ภาพการหมุนวนแห่งเวลา ภาพที่ 204	93
98. ภาพขาวและดำ ภาพที่ 205	94
99. ภาพไม่มีชื่อ สีอะคริลิคบนผ้าใบ ภาพที่ 206	94
100. ภาพ(1) (2) (3) (4) (5) ภาพที่ 207	97
101. ภาพร่างศึกษา “สีของก้อนหิน” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 208	98
102. ภาพร่างศึกษา “แสงสยามสนธยา” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 209	98
103. ภาพร่างศึกษา “ฟ้าแดง” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 210	98
104. ภาพร่างศึกษา “เมือง” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 211	99
105. ภาพร่างศึกษา “รูปร่าง สีสัน พรรณไม้ ยามค่ำ” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 212	99
106. ภาพร่างศึกษา “รูปร่าง สีสัน พรรณไม้ ยามค่ำ” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 213	100
107. ภาพร่างศึกษา “เส้นขอบฟ้า” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 214	100
108. ภาพร่างศึกษา “กลางคืน” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 215	101
109. ภาพร่างศึกษา “ริ้วรอย” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 216	101
110. ภาพร่างศึกษา “การเปลี่ยนผ่านของเวลา แสงสี” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 217	101
111. ภาพร่างศึกษา “ใบไม้” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 218	102
112. ภาพร่างศึกษา “เว็ງฟ้า” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 219	102
113. ภาพร่างศึกษา “การเคลื่อนไหว” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 220	103
114. ภาพร่างศึกษา “การเคลื่อนไหว” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 221	103
115. ภาพร่างศึกษา “ความเคลื่อนไหว กลางคืน” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 222	104

สารบัญภาพ (List of Illustration)(ต่อ)

	หน้า
116. ภาพร่างศึกษา “ลีลา” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 223	104
117. ภาพร่างศึกษา “จังหวะการเคลื่อนไหวผ่านเวลา” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 224	105
118. ภาพร่างศึกษา “ลีลา แสง สี จังหวะชีวิต” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 225	105
119. ภาพร่างศึกษา “วูบหนึ่ง สลายหายไป” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 226	105
120. ภาพร่างศึกษา “ทิวเขาและแสงเช้า” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 227	106
121. ภาพร่างศึกษา “ภูเขา ท้องฟ้า” สีนํ้าบนกระดาศ ภาพที่ 228	106
122. GRAND CANYON 2014, #1 ภาพที่ 229	108
123. GRAND CANYON 2014, #2 ภาพที่ 230	108
124. GRAND CANYON 2014, #3 ภาพที่ 231	109
125. GRAND CANYON 2014, #4 ภาพที่ 232	109
126. GRAND CANYON 2014, #5 ภาพที่ 233	110
127. GRAND CANYON 2014, #6 ภาพที่ 234	110
128. GRAND CANYON 2014, #7 ภาพที่ 235	110
129. GRAND CANYON 2014, #8 ภาพที่ 236	111
130. GRAND CANYON 2014, #9 ภาพที่ 237	111
131. GRAND CANYON 2014, #10 ภาพที่ 238	111
132. GRAND CANYON 2014, #11 ภาพที่ 239	112
133. GRAND CANYON 2014, #12 ภาพที่ 240	112
134. ผลงานชิ้นที่ 1 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 120 x 90 ซม. “IMPROVISATION OF LIGHT AND COLOUR IN NATURE, 2013, สีอะคริลิคบนผ้าใบ”	115
135. ผลงานชิ้นที่ 2 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 120 x 90 ซม. “ปรากฏการณ์ธรรมชาติ PHENOMENON, 2013, สีอะคริลิคบนผ้าใบ”	118
136. ผลงานชิ้นที่ 3 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 120 x 90 ซม. “นิรนาม พ.ศ. 2556, สีอะคริลิคบนผ้าใบ”	121
137. ผลงานชิ้นที่ 4 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 110 x 125 ซม. “สาตส่องเหนือฟ้าคราม” หมายเลข 1 พ.ศ. 2556	123
138. ผลงานชิ้นที่ 5 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 220 x 120 ซม. “สาตส่องเหนือฟ้าคราม” หมายเลข 2 พ.ศ. 2556	125
139. ผลงานชิ้นที่ 6 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 90 x 120 ซม. “แสงลำสุดท้าย” พ.ศ. 2556	127
140. ผลงานชิ้นที่ 7 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 90 x 115 ซม. “ฉายฉานเหนือปฐพี” พ.ศ. 2556	129

สารบัญภาพ (List of Illustration)(ต่อ)

	หน้า
141. ผลงานชิ้นที่ 8 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 85x110 ซม. “การเปลี่ยนผ่านของเวลา สัญญาณแห่งรัตติกาล”	131
142. ผลงานชิ้นที่ 9 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 115 x 85 ซม. “A MOMENT OF TIME, 2014, สีอะคริลิคบนผ้าใบ”	134
143. ผลงานชิ้นที่ 10 จิตรกรรมสีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด 120 x 80 ซม. “แกรนด์ แคนย่อนยามเย็น, 2014, สีอะคริลิคบนผ้าใบ”	136